

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อชุมชนที่ปฏิบัติการและผู้นำทางการศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมปฏิบัติการ

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักชุมชนต้นแบบ

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักชุมชนที่ปฏิบัติการ

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนต้นแบบ

รายชื่อวิทยากรชุมชน

รายชื่อชุมชนที่ปฏิบัติการและผู้นำทางการศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมปฏิบัติการ

ชุมชนบ้านห้วยญวน

นายมังกร แก้วพัฒน์	1053 หมู่ 2 ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นางปราณี อาทิตยวงศ์	3 ซอย 22 ถนนเทศบาล 17 อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นางวรรณมา ชมพู	86 ซอย 1 ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชุมชนบ้านแก่งสี่แยก

นายสะอาด ร่วมจิตร	38 หมู่ 3 ตำบลสระขวัญ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
สิบเอกสุรวุฒิ อุปถัมภ์	2/11 ซอย 2 ถนนเทศบาล 12 อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชุมชนบ้านท่าช้าง

นายสุคนธ์ บาลตา	166 หมู่ 2 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นายวิทยา วรวิทย์วัฒนะ	142 หมู่ 6 ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักชุมชนต้นแบบ

ชุมชนบ้านหนองผูกเต่า

หมู่ที่ 13

ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ – สกุล

ตำแหน่งในชุมชน

พระครูสุนทรสารธรรม		เจ้าคณะตำบลศาลาลำดวน เจ้าอาวาสวัดวิหารธรรม
นายแพง	กอไผ่น้อย	ประธานกรรมการวัดวิหารธรรม (บ้านหนองผูกเต่า)
นายวิจิตร	เรืองแสง	ประธานกลุ่มสงเคราะห์ราษฎร
นายบุญมี	โงนเนียม	การเงินและบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
นายธีระพล	จันทวงษ์	ผู้นำทางการศึกษาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนภาคตะวันออก (บ้านหนองผูกเต่า)
นายบุญเรือง	ยิ่งยง	ประธานกลุ่มประมงพื้นบ้าน
นายแดง	ด่านส่งเสียบง	ประธานกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น และกลุ่มผู้สูงอายุ
นายนิรันดร์	แซ่กู	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ 13 หนองผูกเต่า
นายบุญศรี	โงนเนียม	ประธานกลุ่มดนตรีพื้นบ้าน
นางทองดี	สาธุชน	อดีตผู้ใหญ่บ้าน และประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน
นางสุปราณี	กอดเบอร์	กรรมการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักชุมชนต้นแบบ

ชุมชนบ้านกิโสดาม

หมู่ที่ 12

ตำบลท่าแยก อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ – สกุล

ตำแหน่งในชุมชน

นายวันดี	เจนดง	ประธานกรรมการวัดบ้านกิโสดาม
นายสมพร	เอี่ยมไพฑูรย์	ประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน
นายสมจิตร	บุญช่วย	ประธานชมรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นศูนย์การเรียนรู้ การอนุรักษ์และคัดพันธ์ไผ่พื้นเมืองภาคตะวันออก
นายสิทธิชัย	โอภาอุตตบล	ผู้อำนวยการเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนภาค ตะวันออกโรงเรียนบ้านกิโสดาม
นายประจวบ	ศรีนาค	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ 12 บ้านกิโสดาม
นายอำพร	ภูมิ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 12 บ้านกิโสดาม
นางสาวจารุวรรณ	บุญช่วย	แกนนำเยาวชนเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ภาคตะวันออกโรงเรียนบ้านกิโสดาม
นางรัตนา	ลือคำงาม	ผู้นำทางการศึกษา
นายสง	กงแก้ว	ผู้สูงอายุ

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักชุมชนที่ปฏิบัติการ

ชุมชนบ้านหัวกุดญแจ

หมู่ที่ 9 และชุมชนที่ 5

ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่งในชุมชน

นายวิเชียร	สุคนธประทีป	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าเกษม
นายณรงค์	พิลา	อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (อสม.)
นายอุทัย	ธมมา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 บ้านหัวกุดญแจ
นายสมชาย	แพนตา	ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปการแสดง ดนตรี หมอลำ
นายหอมจันทร์	ประกอบกิจ	ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ
นายจำปี	พักพา	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรพื้นบ้าน
นายทองสุข	จันลา	ประธานชุมชนที่ 5 บ้านหัวกุดญแจ

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักชุมชนที่ปฏิบัติการ

ชุมชนบ้านแก่งสีเสียด

หมู่ที่ 3

ตำบลสระขวัญ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ – สกุล

ตำแหน่งในชุมชน

นายอำคา	จานนิต	กรรมการนิคมสหกรณ์หนองข่า และกรรมการหมู่บ้าน
นายสุวิทย์	ประนอม	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านโรงสีข้าว
นางบังอร	สาระเจริญ	แกนนำผู้ประกอบการพิธีไหว้ศาลเจ้าพ่อเสือ
นางสุบิน	ภูเดช	ประธานกลุ่มผู้ประกอบการจำหน่าย และเข้ามาอยู่ใน ชุมชนรุ่นแรก
นางสำรว	มัตรีเดช	กรรมการผู้สูงอายุ
นางสมวย	ใจสงค์	กรรมการกลุ่มสตรีแม่บ้าน
นายอภิสิทธิ์	เสวตรัฐกุล	สารวัตรกำนัน และอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน
นางเจริญ	ประนอม	ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน
นายปรัชญา	ตุลาชม	ข้าราชการบำนาญ (ผู้นำทางการศึกษาที่อยู่ในชุมชน)

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักชุมชนที่ปฏิบัติการ

ชุมชนบ้านท่าช้าง หมู่ที่ 6

ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ – สกุล		ตำแหน่งในชุมชน
นายพยุร	ยังมี	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านท่าช้าง
นายบุญเรือง	มีทรัพย์	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหมอขวัญ หมอนวดน้ำมัน
นายสาขนต์	พันดวง	ผู้ใหญ่บ้าน
นายสุพรรณ	รุกโทก	กรรมการสถานศึกษา
น.ส.บัวพัน	คำเกิด	แกนนำเยาวชน
นางแพง	เพชร	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน การจักสานไม้ไผ่
นายนิเวศน์	ทองละเอียด	ประธานกลุ่มพ่อค้าแร่
นายบุญศรี	เอาพาร	ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ
นายบุญศรี	คำนพงษ์พันธ์	ประธานกลุ่มเกษตรธรรมชาติ
นางสมบุรณ์	คำนวิหาร	ประธานกลุ่มเกษตรผสมผสาน
นายบุญรุ่ง	ทองสี	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการผลิตไอศกรีม
น.ส.วราภรณ์	วงศ์เสนีย์	แกนนำกลุ่มทำนา

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้
กิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนต้นแบบของผู้นำทางการศึกษา
วันพฤหัสบดีที่ 16 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2552
ณ ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (บ้านหนองผูกเต่า)
อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

วิทยาการชุมชนต้นแบบ
ชุมชนบ้านหนองผูกเต่า

พระครูสุนทรสารธรรม วัดวิหารธรรม (บ้านหนองผูกเต่า) ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว
จังหวัดสระแก้ว

นายธีระพล จันทพงษ์	88/1 หมู่ 13 ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นายวิจิตร เรืองแสง	12/13 หมู่ 13 ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นายแพง กอไผ่น้อย	หมู่ 13 ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชุมชนบ้านกิโลสาม

นายสมจิตร บุญช่วย	22 หมู่ 12 ตำบลท่าแขก อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นายสมพร เอี่ยมไพฑูรย์	146 หมู่ 12 ตำบลท่าแขก อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นางสาวจารุพันธ์ บุญช่วย	22 หมู่ 12 ตำบลท่าแขก อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นางสุพุมลย์ ตีบจันทร์	535/197 หมู่ 2 ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ผู้นำทางการศึกษาชุมชนที่ศึกษา

ชุมชนบ้านหัวกุดญแจ

นายมังกร แก้วพัฒน์	1053 หมู่ 2 ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นางปราณี อาทิตยวงษ์	3 ซอย 22 ถนนเทศบาล 17 อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นางวรรณฯ ชมพู	86 ซอย 1 ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชุมชนบ้านแก่งสี่แยก

นายสะอาด ร่วมจิตร	38 หมู่ 3 ตำบลสระขวัญ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
สิบเอกสุรวดี อุปถัมภ์	2/11 ซอย 2 ถนนเทศบาล 12 อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ชุมชนบ้านท่าช้าง

นายผดู่ บาลลา	166 หมู่ 2 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นายวิทยา วรวิทย์วัฒนะ	142 หมู่ 6 ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ผู้ช่วยผู้วิจัยเข้าร่วมเรียนรู้ในเวที

นางช่อทิพย์ จันทวงษ์	165 หมู่ 13 ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
นางสาวอรรณณ เสือโคร่ง	63 หมู่ 9 ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
นางสาววารุณี ไวนุชน	18 หมู่ 2 ตำบลท่าเกวียน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนให้ผู้นำทางการศึกษา

เรื่องที่ 1

เรื่อง	การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบ 2. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะกระบวนการเรียนรู้
ขอบเขตเนื้อหา	1. กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนบ้านหนองผูกเต่า และชุมชนบ้านกิโสดาม เนื้อหาประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ได้แก่ ประวัติและความเป็นมา สภาพทางภูมิศาสตร์และที่ตั้ง ประชากร การศึกษา การคมนาคมและระบบสาธารณูปโภค อาชีพและการดำรงชีพ ผู้นำและองค์กรชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรมและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ได้แก่ การเรียนรู้ของชุมชน วิธีการเรียนรู้ ช่องทางสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ และลักษณะของการเรียนรู้ 2. ทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน ได้แก่ ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การสังเกต การสนทนาซักถาม การฟังอย่างตั้งใจ การแสดงความคิดเห็น และทักษะการสร้างพลังชุมชน เช่น การออกแบบเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รูปแบบการนั่ง การนำเสนอข้อมูล บทบาทวิทยากรกระบวนการ วิธีการเรียนรู้
อุปกรณ์/ สื่อ	1. ศึกษาเอกสารข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบ ล่วงหน้า 2. วิทยากรชุมชนต้นแบบ เสนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บทเรียนและประสบการณ์ร่วมกับผู้นำทางการศึกษา โดย ผู้วิจัยทำหน้าที่วิทยากรกระบวนการ
ระยะเวลา	1. เอกสารข้อมูลชุมชนต้นแบบ 2. ภาพกลไกกระบวนการเรียนรู้ 3. ปากกาเคมี 4. ภาพยุทธศาสตร์กระบวนการเรียนรู้ 5. กระดาษฟลิปชาร์ด 6. แบบสังเกตพฤติกรรม
ระยะเวลา	6 ชั่วโมง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือ ความสนใจในการร่วมกิจกรรมของผู้นำทางการศึกษา
2. ประเมินผลจากการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนให้ผู้นำทางการศึกษา เรื่องที่ 2

เรื่อง การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (บ้านหนองผูกแก้ว)

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้กิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 2. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีสงกรานต์สืบสานสายใยครอบครัวอบอุ่นชุมชนสามัคคีกับชุมชน
 3. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน

- ขอบเขตเนื้อหา
1. กิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 2. ประเพณีสงกรานต์สืบสานสายใยครอบครัวอบอุ่นชุมชนสามัคคีกับชุมชน

- วิธีการเรียนรู้
1. ศึกษาเอกสารข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์การเรียนรู้ ล่วงหน้า
 2. วิทยากรชุมชนให้ความรู้ โดยวิธีการอธิบาย ชี้แจง เสวนาอย่างไม่เป็นทางการ พร้อมการเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ และซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
 3. เข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีสงกรานต์สืบสานสายใย ครอบครัวอบอุ่นชุมชนสามัคคีกับชุมชน
 4. สรุป ความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานร่วมกัน

- อุปกรณ์/ สื่อ
1. สถานที่ศึกษาดูงาน
 2. วัสดุ อุปกรณ์ ภาพ และสื่อนำเสนอของชุมชนตัวอย่าง
 3. กล้องบันทึกภาพ
 4. วิทยากรหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน
 5. แบบบันทึกข้อมูล
 6. แบบสังเกตพฤติกรรม

ระยะเวลา 7 ชั่วโมง

- การวัดและประเมินผล
1. สังเกตความร่วมมือ ความสนใจในการร่วมกิจกรรมของผู้นำทางการศึกษา
 2. ประเมินผลจากการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนให้ผู้นำทางการศึกษา เรื่องที่ 3

เรื่อง การเรียนรู้แนวคิดกระบวนการเรียนรู้

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด ของ
คาร์ล โรเจอร์ส เจอร์เก็น ฮาเบอร์มาส แจ็ค.ดี.เมชิโรว์
 2. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเชื่อมโยงแนวคิดกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน
ต้นแบบ

ขอบเขตเนื้อหา 1. ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ของคาร์ล โรเจอร์ส เจอร์เก็น
ฮาเบอร์มาส และแจ็ค.ดี.เมชิโรว์

- วิธีการเรียนรู้
1. ศึกษาเอกสารแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ ล่วงหน้าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม
 2. ผู้นำทางการศึกษาและผู้วิจัยร่วมกันสรุปแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ที่ละแนวคิด
 3. เชื่อมโยงแต่ละแนวคิดกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบเรียนรู้ร่วมกัน
 4. ร่วมเสวนา แสดงความคิดเห็น อภิปรายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน โดยผู้วิจัยทำ
หน้าที่ วิทยากรกระบวนการและเสริมความรู้เพิ่มเติม

- อุปกรณ์/สื่อ
1. เอกสารเนื้อหาความรู้ แนวคิดกระบวนการเรียนรู้ 2. กระดาษฟลิปชาร์ด
 3. แบบบันทึกข้อมูล 4. ปากกาเคมี

ระยะเวลา 1.00 ชั่วโมง

- การวัดและประเมินผล
1. สังเกตความร่วมมือ ความสนใจในการร่วมกิจกรรมของผู้นำทางการศึกษา
 2. ประเมินผลจากการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนให้ผู้นำทางการศึกษา

เรื่องที่ 4

เรื่อง	ทักษะกระบวนการเรียนรู้
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้ เกี่ยวกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทักษะการสร้างพลังชุมชน
ขอบเขตเนื้อหา	1. ทักษะการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การระดมความคิด วิทยากรกระบวนการ 2. ทักษะการสร้างพลังชุมชน เช่น การจัดเวทีชาวบ้าน การสร้างกลไกกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
วิธีการเรียนรู้	1. ศึกษาเอกสารแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ ล่วงหน้าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม 2. ผู้นำทางการศึกษาและผู้วิจัยร่วมกันสรุปทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ละทักษะ 3. เชื่อมโยงแต่ละทักษะกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบ 4. ร่วมเสวนา แสดงความคิดเห็น อภิปรายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ วิทยากรกระบวนการ และเสริมความรู้เพิ่มเติม
อุปกรณ์/ สื่อ	1. เอกสารเนื้อหาความรู้ทักษะกระบวนการเรียนรู้ 2. กระดาษฟลิปชาร์ด 3. แบบบันทึกข้อมูล 4. ปากกาเคมี
ระยะเวลา	1.30 ชั่วโมง
การวัดและประเมินผล	1. สังเกตความร่วมมือ ความสนใจในการร่วมกิจกรรมของผู้นำทางการศึกษา 2. ประเมินผลจากการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนให้ผู้นำทางการศึกษา เรื่องที่ 5

เรื่อง	การประเมินศักยภาพชุมชนและตนเองของผู้นำทางการศึกษา		
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษารับรู้ศักยภาพชุมชนตามการรับรู้ของตนร่วมกัน 2. เพื่อรับรู้ศักยภาพตนเองของผู้นำทางการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน		
ขอบเขตเนื้อหา	1. การรับรู้ศักยภาพของชุมชนตามการรับรู้ของผู้นำทางการศึกษา ได้แก่ ลักษณะเด่นจุดที่ควรพัฒนา อุปสรรคและโอกาสในการพัฒนา 2. รับรู้ศักยภาพของตนเองตามบทบาทหน้าที่ และบทบาทในชุมชน		
วิธีการเรียนรู้	1. ผู้นำทางการศึกษาคิดทบทวน ลักษณะเด่น จุดที่ควรพัฒนา อุปสรรคและโอกาสในการพัฒนาชุมชนของตน 2. บันทึกข้อมูลการรับรู้ศักยภาพชุมชนลงบนแบบบันทึกข้อมูลที่กำหนด 3. ผู้นำทางการศึกษาแต่ละคน นำข้อมูลของตนเรียนรู้ร่วมกัน แล้วสรุปเป็นข้อมูลการรับรู้ชุมชนของตน 4. ผู้นำทางการศึกษานำเสนอข้อมูลชุมชนของตน บันทึกบนแผนที่ความคิด (Mind Map) ร่วมเสวนา แสดงความคิดเห็น อภิปรายแลกเปลี่ยนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นำทางการศึกษาชุมชนอื่น โดยผู้วิจัยทำหน้าที่วิทยากรกระบวนการ 5. ผู้นำทางการศึกษา ร่วมกันสรุปการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชน 6. ผู้นำทางการศึกษาเสนอศักยภาพของตนเองแต่ละคนให้ผู้นำทางการศึกษาอื่นเรียนรู้ร่วมกัน		
อุปกรณ์/ สื่อ	1. กระดาษฟลิปชาร์ด	2. แบบบันทึกข้อมูล	3. ปากกาเคมี
ระยะเวลา	1.00 ชั่วโมง		
การวัดและประเมินผล	1. สังเกตความร่วมมือ ความสนใจในการร่วมกิจกรรมของผู้นำทางการศึกษา 2. ประเมินผลจากการเรียนรู้ร่วมกัน		

กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนให้ผู้นำทางการศึกษา

เรื่องที่ 6

เรื่อง แนวคิด และแนวปฏิบัติของผู้นำทางการศึกษาในกระบวนการเรียนรู้ชุมชน

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาปรับแนวคิด และแนวปฏิบัติของตนในกระบวนการเรียนรู้ชุมชน
2. เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้แนวคิด และแนวปฏิบัติในกระบวนการเรียนรู้ชุมชนร่วมกัน

ขอบเขตเนื้อหา 1. แนวคิดของผู้นำทางการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ชุมชน
2. แนวปฏิบัติของผู้นำทางการศึกษาในกระบวนการเรียนรู้ชุมชน

วิธีการเรียนรู้ 1. ผู้นำทางการศึกษาแต่ละคน นำเสนอแนวคิดของตนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ชุมชนลงบนกระดาษบันทึกที่กำหนด
2. นำแนวคิดของแต่ละคน และแต่ละชุมชนบันทึกลงบนแผนที่ความคิด (Mind Map) ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นร่วมกัน
3. สรุปของแต่ละชุมชน และสรุปเป็นแนวคิดของผู้นำทางการศึกษาร่วมกัน
4. ผู้นำทางการศึกษาเสนอแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ชุมชนลงบนกระดาษบันทึกของแต่ละคน ลงบนแผนที่ความคิด (mind map) ร่วมเสวนา แสดงความคิดเห็น อภิปรายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน และ
5. สรุปเป็นแนว ปฏิบัติของแต่ละชุมชน และของผู้นำทางการศึกษาร่วมกัน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ วิทยากรกระบวนการ

อุปกรณ์/ สื่อ 1. กระดาษฟรียชาร์ด 2. แบบบันทึกข้อมูล 3. ปากกาเคมี

ระยะเวลา 1.00 ชั่วโมง

การวัดและประเมินผล 1. สังเกตความร่วมมือ ความสนใจในการร่วมกิจกรรมของผู้นำทางการศึกษา
2. ประเมินผลจากการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนให้ผู้นำทางการศึกษา เรื่องที่ 7

เรื่อง	การวางแผนกิจกรรม และปฏิทินการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้นำทางการศึกษา
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับเค้าโครงกิจกรรม และปฏิทินการปฏิบัติงานของผู้นำทางการศึกษาร่วมกัน
ขอบเขตเนื้อหา	1. เค้าโครงกิจกรรม 2. ปฏิทินการปฏิบัติงาน
วิธีการเรียนรู้	1. ผู้นำทางการศึกษาแต่ละชุมชน กำหนดเค้าโครงกิจกรรมชุมชนของตน 2. นำเสนอเค้าโครงกิจกรรม บันทึกลงบนแผนที่ความคิดแต่ละชุมชน 3. ผู้นำทางการศึกษาร่วมเสวนา แสดงความคิดเห็น อภิปรายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน 4. ผู้นำทางการศึกษาเสนอปฏิทินการปฏิบัติงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่วิทยากรกระบวนการ
อุปกรณ์/ สื่อ	1. กระดาษฟลิปชาร์ด 2. แบบบันทึกข้อมูล 3. ปากกาเคมี
ระยะเวลา	1.00 ชั่วโมง
การวัดและประเมินผล	1. สังเกตความร่วมมือ ความสนใจในการร่วมกิจกรรมของผู้นำทางการศึกษา 2. ประเมินผลจากการเรียนรู้ร่วมกัน

ภาคผนวก ค

การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด และนโยบายต้นสังกัด

การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด และนโยบายต้นสังกัดกับ

นายสุรพล น้อยแสง

ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาระงั่ว เขต 1

วันที่ 12 มิถุนายน 2552 เวลา 14.00 - 16.00 น.

ณ ห้องทำงานของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาระงั่ว เขต 1

.....

สรุปข้อมูลจากการสนทนา

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับครูหรือผู้บริหารสถานศึกษา ที่เข้าไปเกี่ยวข้องในวิธีการผลิตหรือการดำรงชีพของชุมชนเป็นอย่างไร

คิดว่า ครูหรือผู้บริหารสถานศึกษา โดยปกติแล้วต้องทำงานตอบสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งดูจาก ปรัชญาการศึกษา ความต้องการพื้นฐานของชุมชน บางแห่งครูและผู้บริหารต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ

โรงเรียนควรเป็นฝ่ายผลิตให้สังคม เป็นสิ่งที่ดีที่สุด

ชุมชนต้องการให้ลูกหลานเป็นอย่างไร

ครูต้องรับรู้ เพราะ เราเป็นฝ่ายผลิตนักเรียน บางครั้งเราไม่รับรู้ว่าเขาต้องการอะไร โดยหลักแล้ว ชุมชนเขาต้องการให้ลูกหลานเขาเป็นคนดี ดังนั้นทำอย่างไรเราถึงจะรับรู้สิ่งเหล่านี้

2. ในสภาพปัจจุบันการรับรู้เกี่ยวกับ ครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาในการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นอย่างไร

ข้อเท็จจริงในปัจจุบันนี้ได้รับรู้ว่า ครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการกระทำอยู่ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่น่าพึงพอใจ ไม่เป็นมาตรฐาน หรือทำแต่ไม่ต่อเนื่อง บางแห่งทำบ้างไม่ทำบ้างจึงนำไปสู่ปัญหา เกิดความขัดแย้ง ร้องเรียน การจับไล่ตามมา

“บางแห่งไม่ได้ทำแต่ลงชื่อหรือขอลายเซ็นจากเขา คือทำอะไรบางครั้งครูหรือผู้บริหารเราทำอะไรง่ายๆเกินไป”

3. แนวคิดเกี่ยวกับครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาในการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นอย่างไร

“เราต้องทำจริงๆ ต่อเนื่อง และเป็นมาตรฐาน อย่าคิดว่ามันง่าย ต้องให้เกียรติกัน การรับรู้ควรให้ทุกคนได้รับรู้ การผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนการรับรู้ จะทำให้เกิดการยอมรับกัน”

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ อุปสรรคของครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นอย่างไร

“อุปสรรคที่สำคัญในการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และการมีส่วนร่วม ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาเปิดใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น การมีส่วนร่วมก็จะเกิดขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมทำให้การทำงานโปร่งใส”

“ทุกวันนี้ ทำอะไรไม่โปร่งใส ก็ไม่อยากให้ใครรู้ บางอย่างที่ไม่สำคัญให้เขารับรู้ พอเรื่องที่สำคัญและไม่โปร่งใสก็ไม่อยากให้ใครรับรู้ ด้วยเหตุนี้การมีส่วนร่วมจึงไม่เกิดขึ้น”

“ครูหรือผู้นำ โรงเรียน ต้องจริงใจให้มีส่วนร่วมทุกระดับ การทำต้องทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั้งเรื่องที่สำคัญและไม่สำคัญ เช่น เงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เงินใช้จ่ายไปอย่างไรให้เขารับรู้เขาก็พอใจแล้ว”

“ให้เขาได้มีโอกาสได้ร่วม เช่น เชิญเขามาเป็นครู นำความรู้ของเขาที่เป็นภูมิปัญญาในตัว มาสอนนักเรียน หรือทำหลักสูตรท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาของเขา เขาจะดีใจมากเพราะทุกคนต้องการได้รับการยอมรับ”

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทอย่างไรในชุมชน

“ครูที่อยู่ในชุมชนและเข้ากับชุมชนได้ ต้องเสียสละ เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม ถ้าคนนี้มีบทบาทหรือเก่งเรื่องใด ก็ให้เขาเป็นผู้นำ เราเป็นผู้ตาม”

“ครูควรเป็นสร้างโอกาสให้เขาได้แสดงออก และยกย่องชมเชยเมื่อเขาทำได้ บางครั้งครูต้องสร้างสถานการณ์ให้เขาเป็นผู้นำ”

6. แนวคิด ทิศทาง หรือนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างผู้นำทางการศึกษาในการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นอย่างไร

“การแก้ปัญหาในปัจจุบันโดยใครคนใดคนหนึ่งไม่สำเร็จ และ เป็นการแก้ปัญหาแบบวนในอ่าง เช่น ขาดพตดิ เรามาแก้โดยการจับฉัตร หรือเข้าค่าย 3 วัน 5 วัน แล้วจบ อย่างนี้แก้ไม่ได้ ต้องใช้กระบวนการและการรับรู้ของชุมชน”

“วิธีการ คือ ต้องกำหนดบทบาทของทุกคน ความเท่าเทียมกัน ของเด็ก ผู้ใหญ่ การแก้ปัญหาของชุมชนต้องแก้โดยกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน มีการกำหนดบทบาทของชุมชนให้ชัดเจน ทำสำเร็จต้องยกย่อง เชิดชูเกียรติ การให้เชิงบวกอย่างสม่ำเสมอจะคิดได้เอง”

“ทุกคนพร้อมจะทำความดี ถ้าให้โอกาส”

7. ข้อคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรเป็นอย่างไร

“ทุกคนพร้อมจะทำความดีถ้ามีโอกาส”

“นำชุมชนเข้ามาช่วยสอนในโรงเรียน”

“ขยายผลแนวคิดให้ครูในโรงเรียน นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ”

“ตั้งเป้าหมายที่ทำให้ชัดเจน ทำแบบยั่งยืนหรือไม่”

“ทุกอย่างที่ทำให้มองเชิงบวก โดยเฉพาะการสร้างสถานการณ์เพื่อสร้าง โอกาส ให้เกิด
การยอมรับ เพื่อให้แสดงภาพดีออกมา”

“ผู้นำ ควรเป็นผู้ออกแบบให้นักเรียน ให้สังคม”

“กิจกรรมที่ช่วยเหลือคนอื่น ช่วยเหลือสังคม เป็นสิ่งดีทั้งหมด”

“เราต้องร่วมมือแก้ปัญหา สังคม”

“ถ้าเราทำอย่างนี้ต่อเนื่อง สังคมเกิดความเอื้ออาทร บ้านเมืองสงบ”

ภาคผนวก ง

ภาพกิจกรรม

กิจกรรมของชุมชนต้นแบบ

ชุมชนบ้านหนองผูกเต่า

ศาลจังหวัดสระแก้วร่วมกับศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนบ้านหนองผูกเต่า

จัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท หน่วยจัดตั้งที่ 2

พิธีเปิด

โดย ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสระแก้ว

กิจกรรมของชุมชนต้นแบบ

ชุมชนบ้านกิโลสาม

กิจกรรมสภาพและเวทีเครือข่ายเด็กและเยาวชนด้วยโอกาสภูมิภาคตะวันออก
โดย

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนภาคตะวันออกโรงเรียนบ้านกิโลสาม

กิจกรรมค้นหาผู้นำทางการศึกษาเข้าร่วมปฏิบัติการ

ผู้วิจัยชี้แจงกระบวนการวิจัย

ผู้นำทางการศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมปฏิบัติการ

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้นำทางการศึกษา

การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบ

พื้นที่สาธารณะ (Public area)

ผู้นำทางการศึกษาร่วมเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้
กับวิทยากรชุมชนต้นแบบ

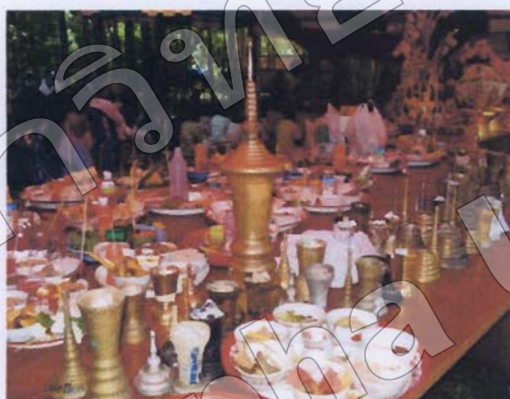
กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้นำทางการศึกษา
การศึกษาฐานและเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนบ้านหนองผูกเต่า

เรียนรู้กิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้

เข้าร่วมกิจกรรมประเพณีสงกรานต์

พิธีทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ญาติที่เสียชีวิตไปแล้ว

พิธีบายศรี-สู่ขวัญผู้สูงอายุ

ผู้นำทางการศึกษาเข้าร่วมร่ายรำฮ้อนซูด

พิธีคำโพธิ์

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้นำทางการศึกษา

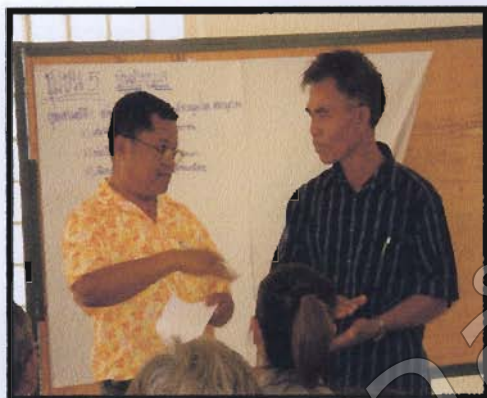

ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้แนวคิด ทักษะกระบวนการเรียนรู้
ประเมินศักยภาพชุมชนและตนเอง แนวคิดและแนวปฏิบัติในการบวนการเรียนรู้
และวางแผนกิจกรรมและปฏิทินการปฏิบัติงานร่วมกัน

ผู้นำทางการศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน และเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวนโยบาย
กับผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1

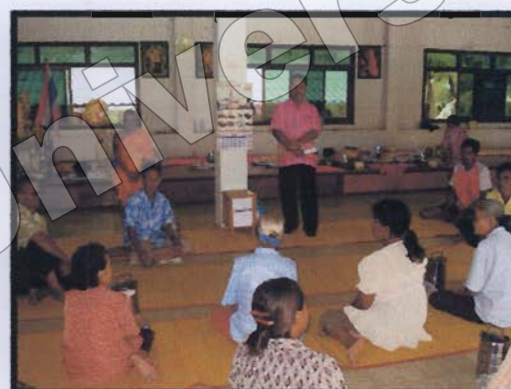
กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่ปฏิบัติการ
ชุมชนบ้านหัวกูดแจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการซักถาม

การสนทนากลุ่ม

การย้อนกลับข้อมูล ค้นหาความต้องการ และเริ่มต้นกิจกรรม

การหล่อเทียนจำนำพรรษา ครั้งที่ 1

ครั้งที่ 2

พิธีแห่เทียน

ถวายเทียนจำนำพรรษา

ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา

พิธีทอดผ้าป่าสมุนไพรมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ขบวนแห่สมุนไพรมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

การปลูกสมุนไพรร่วมกันของชุมชน

กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่ปฏิบัติการ
ชุมชนบ้านแก่งสีเสียด

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสนทนากลุ่ม

ย้อนกลับข้อมูลและค้นหาความต้องการ

การเริ่มต้นกิจกรรม

คณะทำงานโรงสีข้าว

คูงานโรงสีข้าวบ้านนายาว สนามชัยเขต

ผู้สนใจสมัครเป็นสมาชิกและร่วมลงทุน

กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่ปฏิบัติการ
ชุมชนบ้านท่าช้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม

ย้อนกลับข้อมูลและค้นหาความต้องการ

การเริ่มต้นกิจกรรม

ประชุมคณะทำงานดำเนินกิจกรรม

อบรมเสริมสร้างศักยภาพผู้นำชุมชน

พิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนต้นแบบและชุมชนที่ปฏิบัติการ

พิธีเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
ของชุมชนต้นแบบและชุมชนที่ปฏิบัติการ

การนำเสนอกระบวนการวิจัย กรอบแนวคิด แนวทางการวิจัย
และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้
ของชุมชนต้นแบบและชุมชนที่ปฏิบัติการของผู้วิจัย

ผู้นำทางการศึกษาชุมชนต้นแบบ และชุมชนที่ปฏิบัติการ
ถ่ายทอดบทเรียน ประสบการณ์ และกระบวนการเรียนรู้ชุมชนของตน
บนเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ผู้นำชุมชน และนักเรียนร่วมกันนำเสนอแนวทางที่ได้จากการระดมความคิด
การเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้